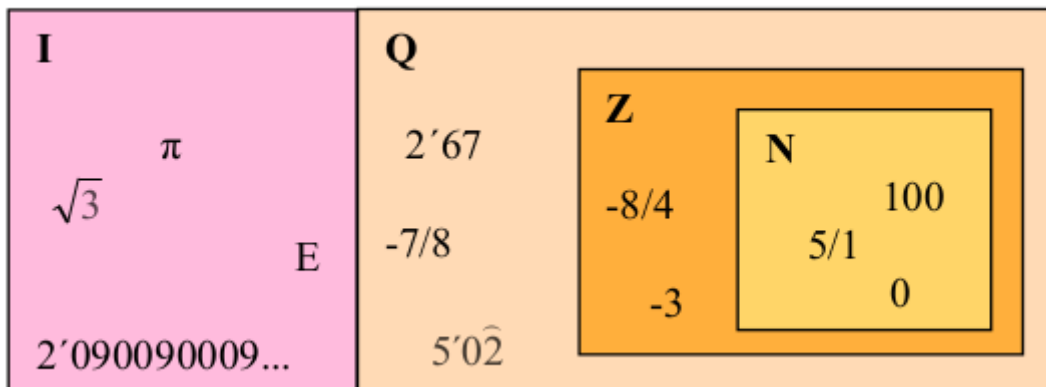

$$\mathbf{R} = \mathbf{Q} \cup \mathbf{I}$$

TEMA 1.

NÚMEROS REAIS.

$$\left. \begin{array}{l} \frac{2x}{3} + y = 16 \\ x + \frac{y}{4} = 14 \end{array} \right\}$$

$$|x| < a \Leftrightarrow \begin{cases} x < a \\ y \\ x > -a \end{cases}$$

TEMA 1. Números reais.

Índice

1. Introducción.....	2
2. Conxuntos numéricos.....	3
3. Os números reais. A recta real.....	3
4. Valor absoluto. Intervalos.....	4
5. Aproximacións e erros.....	5
6. Notación científica.....	5

1. Introducción

Na Grecia Clásica crían que todo o universo rexíase polos números naturais e os fraccionarios. Sen embargo, descubriron que algúns números coma a diagonal dun cadrado de lado 1, non se podía poñer coma cociente de números enteiros. A este tipo de números chamáronlles irracionais, porque eran contrarios á razón.

2. Conxuntos numéricos

Números naturais: $\mathbb{N} = \{1, 2, 3, 4, 5, \dots\}$ usáanse para contar e ordenar os elementos dun conxunto. Pódense sumar e multiplicar, pero non sempre se poden restar ou dividir.

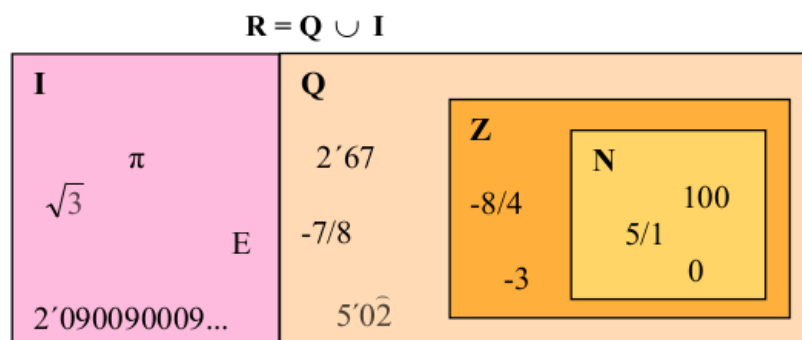
Números enteiros: $\mathbb{Z} = \{\dots, -4, -3, -2, -1, 0, +1, +2, +3, +4, +5, \dots\}$ está formado polo conxunto dos números naturais e os seus opostos (números negativos). Pódense sumar, multiplicar e restar, pero non sempre dividir.

Números racionais: $\mathbb{Q} = \left\{ \frac{p}{q} : p, q \in \mathbb{Z}; q \neq 0 \right\}$ caracterízanse porque se poden obter como cociente de dous números enteiros.

Tamén se poden expresar mediante a súa forma decimal: ou ben son enteiros ou ben teñen unha expresión decimal finita ou periódica. Entre dous números racionais calquera, sempre é posible encontrar un número infinito deles.

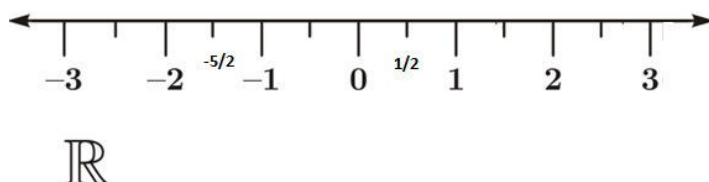
Números irracionais: $\mathbb{I}$. Este tipo de números Non se poden expresar como cociente de dous números enteiros. Exprésanse mediante infinitas cifras decimais non periódicas.

Números reais: $\mathbb{R} = \mathbb{Q} \cup \mathbb{I}$. O conxunto dos números reais está formado polos números racionais e os irracionais.

3. Os números reais. A recta real

Chámase recta real a unha recta onde representaremos todos os números reais. A cada número lle corresponde un punto da recta e cada punto da recta lle corresponde un número real; polo que se di que os números reais completan a recta.

A representación dos números racionais na recta xa a vimos nos cursos inferiores. Debemos lembrar que os números positivos van a dereita do cero e os negativos a esquerda do cero.

A representación de un número irracional pódese facer de forma aproximada mediante a súa expresión decimal ou ben de forma exacta, para o cal utilizaremos o Teorema de Pitágoras.

4. Valor absoluto. Intervalos.

Valor absoluto

O valor absoluto dun número é o mesmo número se é positivo, e o oposto se é negativo (o valor absoluto representa a distancia do número o cero).

$$\text{Valor absoluto dun número real } x: |x| = \begin{cases} -x, & \text{si } x < 0 \\ x, & \text{si } x \geq 0 \end{cases}$$

Un intervalo é un conxunto de números reais que se corresponde cos puntos dun segmento o unha semirrecta real.

■ Intervalos da recta real:

- **Intervalo pechado** $[a, b] = \{x \in \mathbb{R} : a \leq x \leq b\}$ (inclúense os extremos).
- **Intervalo aberto** $(a, b) = \{x \in \mathbb{R} : a < x < b\}$ (non se inclúen os extremos).
- **Intervalo semiaberto** $(a, b] = \{x \in \mathbb{R} : a < x \leq b\}$
- **Intervalo semiaberto** $[a, b) = \{x \in \mathbb{R} : a \leq x < b\}$

■ Intervalos de lonxitude infinita:

- **Semirecta aberta** $(a, +\infty) = \{x \in \mathbb{R} : a < x\}$
- **Semirecta pechada** $[a, +\infty) = \{x \in \mathbb{R} : a \leq x\}$
- **Semirecta aberta** $(-\infty, b) = \{x \in \mathbb{R} : x < b\}$
- **Semirecta pechada** $(-\infty, b] = \{x \in \mathbb{R} : x \leq b\}$

5. Aproximacións e erros

Traballar con números con finitas cifras decimais é complicado. Deste modo, na práctica que se fai é usar valores exactos próximos ao número, estes valores chámanse *aproximacións*.

Os números pódense aproximar mediante **truncamento** ou **redondeo**.

Truncamento: Consiste en eliminar unha serie de cifras indistintamente

Redondeo: Se a primeira cifra que eliminamos é 0, 1, 2, 3 ou 4 a anterior queda coma está, se é 5, 6, 7, 8 ou 9 aumenta nunha unidade.

O utilizar o valor aproximado en lugar do valor real cométese un erro, pódese falar de dous tipos o Erro Absoluto e o Erro Relativo. Que se calculan cas seguintes fórmulas:

$$\text{Erro absoluto} = \text{Valor exacto} - \text{valor aproximado}$$

$$\text{Erro relativo} = \frac{\text{Erro absoluto}}{\text{Valor exacto}}$$

6. Notación científica

A notación científica utilízase para expresar cantidades moi grandes ou moi pequenas. Un número escrito en notación científica componse dun número decimal maior que un e menor que dez multiplicado por unha potencia de dez.

Cando se multiplica por un decimal por 10^n , móvese a coma n lugares cara á dereita; se o multiplicamos por 10^{-n} , que é o mesmo que dividir por 10^n , móvese a coma n lugares á esquerda.

Para operar con números en notación científica aplícanse as propiedades das potencias.